

日本の離婚制度について

เกี่ยวกับระบบการหย่าร้างในญี่ปุ่น

博多駅前法律事務所

弁護士 中原 幸治

สำนักงานกฎหมายฮาคาตะเอกิมาเอะ

ทนายความ โคจิ นาคาฮาระ

1 離婚するための方法

รูปแบบการหย่าร้าง

① 協議による離婚

การหย่าร้างโดยความยินยอม

② 調停による離婚

การหย่าร้างโดยการไกล่เกลี่ย

③ 裁判による離婚

การหย่าร้างโดยการขึ้นศาล

2 協議による離婚（離婚届）

การหย่าร้างโดยความยินยอม (การจดทะเบียนหย่า)

- お互いの話し合いで離婚

離婚届を本籍地または住所地の役所に提出

การหย่าร้างโดยการพูดคุยตกลงกัน โดยคู่กรณียื่นใบหย่าที่เขตที่พักอาศัยอยู่หรือเขตที่มีการลงบันทึกภูมิลำเนา

- 財産分与や慰謝料は離婚後に決めても良い

（ただし期間の制限がある）

สามารถทำการตกลงเรื่องการแบ่งทรัพย์สินหรือตกลงเรื่องค่าทำขวัญหลังการหย่าได้ (แต่มีการจำกัดระยะเวลา)

- 離婚の提出にあたって親権者を決める必要

（共同親権制度はない）

ในการยื่นจดทะเบียนหย่า จำเป็นต้องตัดสินใจผู้ที่มีอำนาจปกครองบุตร (ไม่มีระบบการปกครองบุตรร่วมกัน)

3 離婚届の問題点

ปัญหาในการจดทะเบียนหย่า

郵便での届け出、第三者の提出もできる

→偽造や無断で提出される危険がある

สามารถส่งเอกสารผ่านทางไปรษณีย์หรือผู้อื่นมายื่นเอกสารได้ → มีความเสี่ยงที่จะถูกยื่นใบหย่าโดยไม่ได้รับความยินยอมหรือถูกปลอมแปลงเอกสาร เช่น

例①離婚届とは知らずに書かされた เขียนโดยไม่ทราบว่า เป็นใบหย่า

②後で、二人で提出しなければ離婚にならないと思っていた

เข้าใจผิดคิดว่าต้องไปแสดงตน (เพื่อยื่นจดทะเบียนหย่าร่วมกัน) ถึงจะมีผลตามกฎหมาย

③書いた覚えがない จำไม่ได้ว่ามี การเขียน (ใบหย่า)

④無理やり書かされた ถูกบังคับให้เขียน

○タイの協議離婚は、登録事務所での意思確認の手続きあり

การหย่าร้างโดยความยินยอมของไทย มีขั้นตอนการยืนยันความประสงค์ที่สำนักงานที่จดทะเบียนไว้

4 離婚届の不受理申出制度

ระบบการยื่นขอยกเลิกการจดทะเบียนหย่า

- 配偶者が離婚届を勝手に出しそうな場合
กรณีคู่สมรสยื่นขอจดทะเบียนหย่าโดยพลการ
- 離婚届を受け付けないようにしておく制度
ระบบสำหรับป้องกันการรับการจดทะเบียนหย่า

配偶者の本籍地の役所に提出しておく
原則、直接、役所に行く必要がある
書類は日本語で

มีความจำเป็นต้องไปยื่นเอกสารภาษาญี่ปุ่นที่เขตภูมิลำเนาของคู่สมรสด้วยตนเอง

5 調停による離婚

การหย่าร้างโดยการไกล่เกลี่ย

家庭裁判所での調停手続きによる離婚

การหย่าร้างโดยการไกล่เกลี่ยที่ศาลครอบครัว

- 裁判とはちがひ、調停委員による話し合い
ไม่ใช่เป็นการพิจารณาคดีในศาล เป็นการเจรจาหาข้อยุติโดยมีผู้ไกล่เกลี่ยเป็นคนกลาง
- 合意できれば、正式に離婚等を決められる
หากตกลงกันได้ จะสามารถตัดสินใจระงับการหย่าร้างอย่างเป็นทางการ

6 調停による離婚手続きの特徴

จุดเด่นของการหย่าร้างโดยการไกล่เกลี่ย

- 男女1名ずつの調停委員が両方から話を聞く
ผู้ไกล่เกลี่ย (ชาย 1 หญิง 1) จะรับฟังความจากทั้งสองฝ่าย
- 相手と直接会う必要はない
ไม่จำเป็นต้องพบเจอคู่กรณี
- 1か月に1回くらいのペース
(1回あたり2時間程度)
นัดคุยกับผู้ไกล่เกลี่ย เดือนละ 1 ครั้ง (ครั้งละประมาณ 2 ชม.)
- 弁護士なしでもできる
(ただ、調停委員が全部を教えてくれる訳ではない)
ไม่จำเป็นต้องมีทนาย (ทั้งนี้ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจไม่สามารถให้คำแนะนำได้ทุกกรณี)
- 何回で終わるといふ決まりはない
ไม่มีกำหนดว่าต้องจบการไกล่เกลี่ยภายในกี่ครั้ง

7 調停できめること

หัวข้อที่ต้องตัดสินในการไกล่เกลี่ย

- ①離婚自体 การหย่าร้าง
- ②親権者をどちらにするか อำนาจในการปกครองบุตร
- ③子供の養育費の額、期間 ค่าเลี้ยงดูบุตรและระยะเวลาในการชำระ
- ④離婚後の子供との面会交流の方法 การให้อีกฝ่ายพบปะกับบุตรหลังการหย่า
- ⑤財産分与の金額、方法 จำนวนและวิธีการแบ่งทรัพย์สิน
- ⑥慰謝料（不倫や暴力などについて） ค่าทำขวัญ (กรณีคู่สมรสนอกใจหรือถูกทำร้ายร่างกาย)

離婚費用の請求は離婚調停の範囲外

→別の申立が必要

การยื่นขอค่าใช้จ่ายในการหย่าร้างจะอยู่นอกเหนือจากการไกล่เกลี่ย → จำเป็นต้องยื่นคำร้องแยกต่างหาก

8 調停離婚の注意点

ข้อควรระวังในการหย่าร้างโดยการไกล่เกลี่ย

- **お互いが納得しなければ成立しない**
ทั้งคู่ต้องเข้าใจตรงกันการไกล่เกลี่ยจึงจะสำเร็จผล
- **調停委員が説得してくれるわけではない**
ผู้ไกล่เกลี่ยไม่ใช่ผู้โน้มน้าว
- **不利益な合意をすると、取り返しがつかない**
หากตอนตกลงกันมีฝ่ายที่เสียเปรียบ จะไม่สามารถแก้ไขได้
- **まとまらないときは裁判へ**
หากไม่สามารถตกลงกันได้ จะเป็นการพิจารณาคดีโดยการขึ้นศาล
- **条項に合意した時点で離婚が成立する**
การหย่าร้างจะมีผลเมื่อสามารถตกลงในหัวข้อที่กำหนดได้

9 裁判離婚

การหย่าร้างโดยการขึ้นศาล

家庭裁判所での判決による離婚

การหย่าร้างตามคำสั่งของศาลครอบครัว

日本の法律上の離婚事由 เหตุผลในการหย่าร้างตามกฎหมายญี่ปุ่น

①不貞行為 การนอกใจ

②遺棄 การละทิ้ง

③3年以上、相手の生死が分からないとき กรณีไม่ทราบว่าอีกฝ่ายเป็นตายร้ายดีเกิน 3 ปี

④回復の見込みのない強度の精神病にかかっているとき

กรณีมีความวิกลจริตที่คาดว่าจะหายได้ยาก

⑤婚姻を継続できない重大な理由 เหตุสำคัญที่ไม่สามารถรักษาสถานะการสมรสได้

10 婚姻を継続できない重大な理由

เหตุสำคัญที่ไม่สามารถรักษาสถานะการสมรสได้

- ① 別居 แยกกันอยู่
- ② 性格の不一致 ลักษณะนิสัยไม่ตรงกัน
- ③ 浪費 สรุ่ยสร่าย
- ④ DVなどが含まれる มีการทำร้ายร่างกาย เป็นต้น

ただし、いずれも法律に書いてあるわけではない

อย่างไรก็ตาม หัวข้อเหล่านี้ไม่ได้มีเขียนระบุไว้ในกฎหมาย

○タイでは3年以上の別居が定められている

ทางไทยมีกำหนดกรณีแยกกันอยู่เกิน 3 ปี

11 裁判による離婚の特徴

จุดเด่นของการหย่าร้างโดยการขึ้นศาล

- 証拠に基づいた判断 พิจารณาจากหลักฐาน
ただし、和解（話し合い手続き）も多い
แต่กรณีทำความเข้าใจกันได้ (ขั้นตอนการพูดคุยกัน) ซึ่งเป็นกรณีที่พบได้บ่อยครั้ง
- 判決に対しては控訴できる（高等裁判所へ）
สามารถยื่นอุทธรณ์ต่อคำตัดสินของศาลได้ (ยื่นต่อศาลอุทธรณ์)
- 月1回のペース เดือนละประมาณ 1 ครั้ง
- 判決までは半年～1年くらい
ใช้เวลาประมาณ 6 เดือน - 1 ปี จนกว่าศาลจะตัดสินคดี
- 決められる内容は調停のときと同じ
หัวข้อในการตัดสินเหมือนกับหัวข้อในการไกล่เกลี่ย